

Guía Docente				
Datos Identificativos				2019/20
Asignatura (*)	Educación psicomotriz e habilidades motrices		Código	652G01039
Titulación				
Descriptoros				
Ciclo	Período	Curso	Tipo	Créditos
Grao	2º cuatrimestre	Cuarto	Optativa	4.5
Idioma	Galego			
Modalidade docente	Presencial			
Prerrequisitos				
Departamento	Didácticas Específicas e Métodos de Investigación e Diagnóstico en Educación			
Coordinación	Gonçalves López, María Paz	Correo electrónico	paz.goncalves@udc.es	
Profesorado	Gonçalves López, María Paz	Correo electrónico	paz.goncalves@udc.es	
Web	campusvirtual.es/moodle/			
Descrición xeral	A presenza da motricidad no currículo oficial dos nenos de 0 a 6 anos é relevante. Pero o seu interese pódese comprobar mellor observando como nenos e nenas empregan xogo e movemento de forma espontánea para coñecerse a si mesmos e o mundo que lles rodea e adaptarse a el. O xogo libre e a motricidad van ser contemplados como necesidades vitais no nenos e nenas Con eles van SER, experimentar, coñecer, observar, reter, aprender, a educarse. Por iso é polo que estes contidos -xogo e movemento-, van ser os eixos principais da materia. Aínda que os nenos van experimentar a motricidad de forma global, os estudantes da materia analizarán a través de diversos temas e tendo como referencia o currículo desta etapa, os compoñentes principais da motricidad nestas idades: as capacidades perceptivo-motoras, as habilidades motrices, as capacidades expresivas e o xogo como contido articulador de todos os demais. A parte de coñecer estes aspectos teóricos e o seu desenvolvemento, os estudantes aplicaranos en propostas de carácter práctico facendo fincapé no acompañamento respectuoso. Outro aspecto de interese que se verá na materia é a importancia do asentamento de hábitos saudables nestas idades. Nos últimos tempos o índice de obesidade infantil viuse incrementado de forma considerable e faise necesaria a protección do xogo , do movemento e da experimentación para prever patoloxías cada vez máis tempranas Os coñecementos achegados pola materia de Didáctica da Expresión Corporal pretenden estudar, explorar, descubrir e vivenciar todas aquelas manifestacións motrices dentro dunha formulación global, para dotar ao futuro Graduado Educación Infantil non só de coñecementos e vivencias, senón tamén de estratexias e formas de ensinar teórico-prácticas.			

Competencias do título	
Código	Competencias do título

Resultados da aprendizaxe			
Resultados de aprendizaxe	Competencias do título		
Adquirir o coñecemento relativo á aprendizaxe psicomotor nos nenos e nenas de 0 a 6 anos e a estrutura anatómica e fisiolóxica que intervéñen no mesmo.	A16	B23	C7
Experimentar intervencións prácticas analizando críticamente a súa aplicación á Educación Infantil.	A2 A12 A53 A54 A55 A56	B1 B2 B3	
Coñecer os componentes da psicomotricidade e a súa influencia no desenvolvemento psicomotor do neno.	A2		

Coñecer o desenvolvemento psicomotor e deseñar a intervención didáctica en nenos de 0 a 6 anos co fin de estimular dito desenvolvemento.	A26 A55	B5 B6 B12 B18	C8
Ser capaz de deseñar, crear, por en práctica e avaliar tarefas que fomenten o traballo da psicomotricidade e habilidades motrices básicas para nenos de 0 a 6 anos.		B9 B10 B17	C6 C7
Ser capaz de deseñar, crear, por en práctica e avaliar tarefas que fomenten o traballo da psicomotricidade e habilidades motrices básicas para nenos de 0 a 6 anos.	A9 A21 A22 A24 A53 A54 A55 A56		C6
Coñecer o desenvolvemento psicomotor e deseñar a intervención didáctica en nenos de 0 a 6 anos co fin de estimular dito desenvolvemento.	A6 A8 A36 A55	B10 B12	
Coñecer os componentes da psicomotricidade e a súa influencia no desenvolvemento psicomotor do neno.	A53 A56 A60		
Adquirir o coñecemento relativo á aprendizaxe psicomotor nos nenos e nenas de 0 a 6 anos e a estrutura anatómica e fisiolóxica que intervéñen no mesmo.	A16 A62		
Experimentar intervencións prácticas analizando críticamente a súa aplicación á Educación Infantil.	A66	B22	C4 C7

Contidos	
Temas	Subtemas
BLOQUE TEMÁTICO I. PSICOMOTRICIDADE EN EDUCACIÓN INFANTIL.	A través deste bloque o alumno adquirirá os coñecementos teóricos necesarios para entender a intervención no ámbito da psicomotricidade.
BLOQUE TEMÁTICO II. COMPONENTES DA PSICOMOTRICIDADE. O CONTROL DAS ACCIÓNS MOTRICES	A través deste bloque temático o alumno adquirirá os coñecementos necesarios para comprender o movemento libre , e a autorregulación, así como estratexias para detectar problemáticas e patoloxías que poida orientar cara a un especialista. Descríbanse os distintos compoñentes da psicomotricidade
BLOQUE TEMÁTICO III. AS HABILIDADES MOTRICES BÁSICAS	Analízanse as distintas habilidades motrices básicas que máis influencia posúen nos primeiros anos de vida. Tamén investigaremos sobre o xogo e o movemento cando estes se vivencian ó aire libre, o movemento a través da natureza (a natureza terapéutica)
BLOQUE TEMÁTICO IV. DIDÁCTICA E INTERVENCIÓN EN PSICOMOTRICIDADE E HABILIDADES MOTRICES BÁSICAS	Neste bloque indagarase en aspectos didácticos e na planificación de sesións de educación psicomotriz. Así como no acompañamento respectuoso e non directivo .Estratexias de intervención no caso de perigo físico e emocional. Pedagogías do risco e da escoita

Planificación				
Metodoloxías / probas	Competencias	Horas presenciais	Horas non presenciais / traballo autónomo	Horas totais
Actividades iniciais	C6 C7 C8	1	2	3
Aprendizaxe colaborativa	A24 A26 B1 B11 B17	3	4	7

Presentación oral	A36 A55 A56 A60 A62 A66 B9 B10	1	2.5	3.5
Proba mixta	A22 A53 A54 B3 B2	2	20	22
Sesión maxistral	A2 A6 A8 A9 A12 A16 A21 B6 B12 B18 B22 B23	8	8	16
Traballos tutelados	B5 C3 C4	3	22	25
Simulación	A16 A24	1	0	1
Práctica de actividade física	B6 B1	13	19	32
Atención personalizada		3	0	3

*Os datos que aparecen na táboa de planificación son de carácter orientativo, considerando a heteroxeneidade do alumnado

Metodoloxías	
Metodoloxías	Descrición
Actividades iniciais	Actividades que se llevan a cabo antes de iniciar cualquier proceso de enseñanza-aprendizaje a fin de conocer las competencias, intereses y/o motivaciones que posee el alumnado para el logro de los objetivos que se quieren alcanzar, vinculados a un programa formativo. Con ella se pretende obtener información relevante que permita articular la docencia para favorecer aprendizajes eficaces y significativos, que partan de los saberes previos del alumnado
Aprendizaxe colaborativa	Conjunto de procedimientos de enseñanza-aprendizaje guiados de forma presencial y/o apoyados con tecnologías de la información y las comunicaciones, que se basan en la organización de la clase en pequeños grupos en los que el alumnado trabaja conjuntamente en la resolución de tareas asignadas por el profesorado para optimizar su propio aprendizaje y el de los otros miembros del grupo.
Presentación oral	Presentación por parte de los alumnos del proyecto o trabajo realizado y previamente aprobado por el profesor y elegido entre profesor y alumno.
Proba mixta	Prueba que integra preguntas tipo de pruebas de ensayo y preguntas tipo de pruebas objetivas. En cuanto a preguntas de ensayo, recoge preguntas abiertas de desarrollo. Además, en cuanto preguntas objetivas, puede combinar preguntas de respuesta múltiple, de ordenación, de respuesta breve, de discriminación, de completar y/o de asociación.
Sesión maxistral	Exposición oral complementada con el uso de medios audiovisuales y la introducción de algunas preguntas dirigidas a los estudiantes, con la finalidad de transmitir conocimientos y facilitar el aprendizaje.
Traballos tutelados	Metodología diseñada para promover el aprendizaje autónomo de los estudiantes, bajo la tutela del profesor y en escenarios variados (académicos y profesionales). Está referida prioritariamente al aprendizaje del ¿cómo hacer las cosas?. Constituye una opción basada en la asunción por los estudiantes de la responsabilidad por su propio aprendizaje.
Simulación	Ponse ao suxeito ante unhas condicións hipotéticas nun contexto educativo, nas cales se proba o seu comportamento ante situacións concretas, os seus coñecementos, a súa capacidade de analizar alternativas e as súas consecuencias.
Práctica de actividade física	Metodología basada en la puesta en práctica de sesiones de actividad física para que los alumnos puedan impartirlas (función docente), vivenciarlas (análisis de la pertinencia de los contenidos) u observarlas (procesos de evaluación y control). Se trata de una metodología fundamentalmente práctica, pero con una intención de reflexión y aplicación de los aspectos teóricos relacionados.

Atención personalizada	
Metodoloxías	Descrición
Traballos tutelados	O alumnado cada vez que se aplique esta metodoloxía grupal deberá entregar por escrito os traballos realizados polo grupo. Valorarase o seu adecuación aos obxectivos previstos para cada traballo en concreto.

Avaliación			
Metodoloxías	Competencias	Descrición	Cualificación

Aprendizaxe colaborativa	A24 A26 B1 B11 B17	O alumnado cada vez que se aplique esta metodoloxía grupal deberá entregar por escrito os traballos realizados polo grupo. Valorarase o seu adecuación aos obxectivos previstos para cada traballo en concreto.	30
Traballos tutelados	B5 C3 C4	Realizarase un traballo de aplicación dos contidos desenvolvidos en clase. O traballo poderase realizar individualmente ou en grupo (ata 5 integrantes). A profesora especificará os requisitos formais de presentación dos traballos, tanto a súa parte escrita como a parte oral. O cumprimento de devanditos requisitos é imprescindible para que os traballos sexan aceptados.	40
Proba mixta	A22 A53 A54 B3 B2	Realizarase no mes de xuño, na data marcada oficialmente pola Universidade de A Coruña. Será de carácter teórico - práctico Proba que integra preguntas tipo de probas de ensaio e preguntas tipo de probas obxectivas. En canto a preguntas de ensaio, recolle preguntas abertas de desenvolvemento. Ademais, en canto preguntas obxectivas, pode combinar preguntas de resposta múltiple, de ordenación, de resposta breve, de discriminación, de completar e/ou de asociación.	30

Observacións avaliación

Primeira oportunidade: para acceder á avaliación descrita anteriormente, será obligatoria a asistencia ao 80% das horas presenciais da materia. Non só bastará a asistencia senón que se computará tamén a participación activa do alumnado. É necesario superar unha puntuación mínima nos distintos apartados da avaliación para que fagan media entre eles.

Segunda oportunidade: ao alumnado que asista a máis dun 80% das horas presenciais na primeira oportunidade, conservaráselle as cualificacións que alcancen a puntuación mínima sinalada pola profesora. Terá que repetir as partes da avaliación que non alcancen ese mínimo.

O alumnado que non asista ao 80% das horas presenciais da materia na primeira oportunidade, ten á súa disposición un modelo de avaliación alternativo, que será o mesmo para ambas oportunidades: proba mixta (100%), realizada na data marcada oficialmente pola Universidade da Coruña e na que se deberá demostrar o dominio dos contidos teórico-prácticos da asignatura.

Nesta materia non se admite dispensa académica de exención de asistencia.

Fontes de información

Bibliografía básica	- (). . Esta bibliografía é orientativa e poderá ser ampliada polo profesorado ao comezo da materia. Emi Pikler (2000) " Moverse en Libertad: Desarrollo de la motricidad global "Ed. Narcea Elfriede Henstenberg (1994)"Desplegándose .La independencia del niño en quietud y en movimiento" Ed. La liebre de Marzo Bernard Aucouturier "Actuar, jugar y pensar :Puntos de apoyo para la práctica psicomotriz educativa y terapéutica" Ed. Graó Bernard Aucouturier "Los fantasmas de acción y la práctica psicomotriz " Ed. Graó Rachel Carson (1956) "El sentido del asombro" Ed. Encuentro Catherine L'Ecuyer (2012) " Educar en el asombro" Ed. Plataforma Conde, J.L. (2001). Juegos para el desarrollo de las habilidades motrices en Educación Infantil. Aljibe: Málaga. Webgrafía: Jordi Catalán "Protocolo de lectoescritura" https://catalanbalaguer.com/es/ REVISTAS DE INTERÉS: REVISTA AULA DE INFANTIL (https://www.grao.com/es/aula-infantil) REVISTA IN-FAN-CIA (http://kmelot.biblioteca.udc.es/search*spil/i=1130-6084)
Bibliografía complementaria	

Recomendacións

Materias que se recomenda ter cursado previamente

Didáctica da expresión corporal/652G01020
Xogos motores/652G01030

Materias que se recomenda cursar simultaneamente

Materias que continúan o temario
Observacións

(*)A Guía docente é o documento onde se visualiza a proposta académica da UDC. Este documento é público e non se pode modificar, salvo casos excepcionais baixo a revisión do órgano competente dacordo coa normativa vixente que establece o proceso de elaboración de guías